

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 10 stycznia 2020 r.

Pozycja 37

POSTANOWIENIE

z dnia 16 października 2019 r.

Sygn. akt Ts 219/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Tuleja,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej MKS Spółka z o.o. z siedzibą w T. w sprawie zgodności:

- 1) art. 408 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.) z art. 45 ust. 1 w związku z art. 190 ust. 4 oraz art. 190 ust. 4 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 406 ustawy wymienionej w pkt 1 w zakresie, w jakim postępowanie przed sądem drugiej instancji w sytuacji, gdy o wznowieniu postępowania orzeka po raz pierwszy sąd drugiej instancji nie stosuje się na jego podstawie odpowiednio normy art. 394 § 1 ustawy wymienionej w pkt 1, z art. 32 ust. 1 i 2, art. 31 ust. 3, art. 64 ust. 2 w związku z art. 176 ust. 1 oraz art. 176 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji;
- 3) art. 394 § 1 ustawy wymienionej w pkt 1 w zakresie, w jakim w postępowaniu przed sądem drugiej instancji, w sytuacji, gdy o wznowieniu postępowania orzeka po raz pierwszy sąd drugiej instancji;
 - a) nie stosuje się go do orzeczeń sądu drugiej instancji w związku z art. 406 ustawy powołanej w pkt 1,
 - b) nie stosuje się go do orzeczeń sądu drugiej instancji w związku z postępowaniem o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w sytuacji, gdy o odmowie ustanowienia go po raz pierwszy orzeka sąd drugiej instancji z art. 32 ust. 1 i 2, art. 31 ust. 3, art. 64 ust. 2 w związku z art. 176 ust. 1 oraz art. 176 ust. 2 w związku z art. 45 ust. 1 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

- 1) nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg w zakresie badania zgodności art. 408 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.);
- 2) odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 20 listopada 2017 r. (data nadania) MKS Spółka z o.o. z siedzibą w T. (dalej: skarżąca) wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Skarżąca złożyła w Sądzie Okręgowym w K. (dalej: Sąd Okręgowy) skargę o wznowienie postępowania – które toczyło się z powództwa pracownika o wynagrodzenie, diety i o zapłatę – zakończony wyrokiem Sądu Okręgowego z 8 lutego 2011 r. (sygn. akt [...]). W uzasadnieniu wskazała ona, że wywiedziona skarga o wznowienie postępowania składana jest w oparciu o orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 24 listopada 2016 r. (sygn. K 11/15, OTK ZU A/2016, poz. 93).

Postanowieniem z 23 października 2017 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w K. Wydział IX Pracy odrzucił skargę uznając, że została ona wniesiona po upływie ustawowego pięcioletniego terminu, w którym dopuszczalne jest złożenie skargi o wznowienie.

W zarządzeniu z 3 października 2018 r. (doręczonym skarżącej 9 października 2018 r.) sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącą do usunięcia braków formalnych skargi.

W piśmie procesowym, wniesionym do Trybunału 15 października 2018 r. (data nadania) skarżąca, odnosząc się do zarządzenia sędziego TK sprecyzowała, że „ustalenie jakiegokolwiek terminu po jakim niemożliwe jest wznowienie postępowania zakończony z użyciem przepisu niezgodnego z ustawą zasadniczą jest naruszeniem dyspozycji [a]rt. 190 ust. 4 Konstytucji, który nie przewiduje jakiegokolwiek ograniczenia tego prawa”. Skarżąca wskazała na „naruszenie prawa do uruchomienia procedur zmierzających do wydania nowego rozstrzygnięcia opartego na stanie prawnym zgodnym z kryteriami należytej procedury sądowej w demokratycznym państwie prawa”, a także na „obowiązek ustawowego uregulowania podstaw do sanacji (...) orzeczeń w uzasadnionych konstytucyjnie przypadkach, ale także ukształtowanie ustawowych podstaw takiego wznowienia rozumianego jako prawo do rzetelnej procedury sądowej i prawo do dostępu do instytucji sądu jako takiego”. Zarzuciła, że prawo do skorzystania z mechanizmów wznowienia postępowania ograniczone jest terminem liczonym od daty wydania prawomocnego orzeczenia. Złożyła też nowe pełnomocnictwo do sporządzenia i złożenia skargi konstytucyjnej oraz do reprezentowania jej w toku postępowania. Doręczyła również kopie ostatecznego orzeczenia oraz niepoświadczony aktualny wydruk komputerowy z Krajowego Rejestru Sądowego.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 u.o.t.p. TK.

2. Trybunał stwierdza, że analizowana skarga w zakresie dotyczącym art. 408 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (ówcześnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.; obecnie: Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.) spełnia wymogi formalne wynikające z art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz art. 53 i art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

2.1. Skargę sporządził i wniósł pełnomocnik będący radcą prawnym, który załączył do skargi stosowne pełnomocnictwo udzielone przez skarżącą (art. 53 ust. 2 pkt 3 u.o.t.p. TK).

2.2. Skarżąca wyczerpała przysługującą drogę prawną, ponieważ wyrok Sądu Okręgowego w K. (dalej: Sądu Okręgowego) z 23 października 2017 r. jest ostateczny i nie przysługują od niego żadne zwyczajne środki zaskarżenia. Do skargi konstytucyjnej, zgodnie z art. 53 ust. 2 pkt 2 u.o.t.p. TK, zostało dołączone rozstrzygnięcie potwierdzające wyczerpanie drogi prawnej, o której mowa w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK.

2.3. Zachowany został trzymiesięczny termin wniesienia skargi, zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Skarżąca, zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 5 u.o.t.p. TK, udokumentowała datę doręczenia jej ostatecznego rozstrzygnięcia. Wyrok Sądu Okręgowego z 23 października 2017 r. został doręczony 6 listopada 2017 r., a skarga konstytucyjna została wniesiona 20 listopada 2017 r.

2.4. W skardze konstytucyjnej przedstawiony został stan faktyczny sprawy (art. 53 ust. 1 pkt 4 u.o.t.p. TK), a w zakresie analizowanego zarzutu prawidłowo określono przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK). Skarżąca poddała kontroli art. 408 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym do 14 lutego 2017 r. (art. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, Dz. U. z 2017 r. poz. 187): „Po upływie lat pięciu od uprawomocnienia się wyroku nie można żądać wznowienia, z wyjątkiem wypadku, gdy strona była pozbawiona możliwości działania lub nie była należycie reprezentowana”.

2.5. Skarżąca wskazała, które przysługujące jej konstytucyjne prawa i w jaki sposób zostały – jej zdaniem – naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK), a także należycie uzasadniła sformułowany w skardze zarzut (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK). Zdaniem skarżącej niekonstytucyjność regulacji z art. 408 k.p.c. polega na „ustanowieniu jakiegokolwiek terminu, po którym nie można żądać wznowienia postępowania zakończonego orzeczeniem”, którego podstawą prawną był przepis wyeliminowany z obrotu prawnego wskutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego.

3. W ocenie Trybunału skoro wniesiona przez skarżącą skarga konstytucyjna spełnia we wskazanych zakresach wymagania przewidziane w u.o.t.p. TK, a nie zachodzą okoliczności określone w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK, to – na podstawie art. 61 ust. 2 tej ustawy – zasadne jest nadanie jej w tym właśnie zakresie dalszego biegu.

4. Skarżąca uczyniła przedmiotem badania konstytucyjności również art. 406 oraz art. 394 § 1 k.p.c., wskazując na ostateczne orzeczenie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji postanowienie Sądu Okręgowego z 23 października 2017 r., odrzucające skargę o wznowienie postępowania.

4.1. Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że zakwestionowane przez skarżącą powyższe normy prawne nie stanowiły podstawy wydanego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji. Sąd Okręgowy, orzekając w przedmiocie przekroczenia terminu żądania wznowienia postępowania, nie stosował norm wynikających z art. 406 k.p.c. czy też z art. 394 § 1 k.p.c.

4.2. Mając powyższe na względzie Trybunał uznał, że rozpatrywana skarga w zakresie, w jakim dotyczy art. 406 i art. 394 § 1 k.p.c. nie spełnia podstawowego warunku wynikającego z art. 79 ust. 1 Konstytucji, doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK,

a w konsekwencji nadanie dalszego biegu skardze w tym zakresie nie jest możliwe.

Trybunał postanowił zatem – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – odmówić nadania analizowanej skardze dalszego biegu w tym zakresie.

Z tych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia w zakresie odmowy nadania biegu skardze na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.